

กรมทรัพย์สินทางปัญญา ชูคุณค่าหัตถกรรมท้องถิ่นไทย ขึ้นทะเบียน GI “กกเหล้าพัฒนา” ตอกย้ำเอกลักษณ์เลือกนครพนม พร้อมเดินทางต่อยอดสร้างรายได้ให้ชุมชนอย่างยั่งยืน

กรมทรัพย์สินทางปัญญาได้ประกาศขึ้นทะเบียน “กกเหล้าพัฒนา” หัตถกรรมพื้นบ้านของจังหวัดนครพนม เป็นสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) อย่างเป็นทางการ เพื่อคุ้มครองชื่อของผลิตภัณฑ์ท้องถิ่นจากภูมิปัญญาชาวบ้าน พร้อมส่งเสริมให้เกิดการใช้ประโยชน์จากทรัพย์สินทางปัญญาอย่างสร้างสรรค์ ตามนโยบาย Quick Big Win ของกระทรวงพาณิชย์ เพื่อเสริมแกร่งผู้ประกอบการไทย ต่อยอดสร้างรายได้ให้มากขึ้น จากเดิมที่สามารถสร้างมูลค่าการตลาดสูงกว่า 6 ล้านบาทต่อปี

นางอรมน ทรัพย์ทวีธรรม อธิบดีกรมทรัพย์สินทางปัญญา เผยว่า “กกเหล้าพัฒนา” เป็นชื่อและผลิตภัณฑ์แปรรูปจากต้นกก ที่ผ่านการทอหรือสานด้วยมือตามภูมิปัญญาท้องถิ่นที่สืบทอดกันมาหลายชั่วอายุคน โดยมีแหล่งผลิตสำคัญในพื้นที่ตำบลเหล้าพัฒนาและตำบลบ้านเสียว อำเภอนาหว้า จังหวัดนครพนม ซึ่งมีภูมิประเทศเป็นที่ราบลุ่ม มีน้ำท่วมขังในช่วงฤดูฝน และมีหนองน้ำกระจายอยู่โดยรอบ ลักษณะดินเป็นดินร่วนเหนียวปนทราย เหมาะกับการเจริญเติบโตของต้นกก ทำให้ได้กกที่มีลำต้นอวบ แข็งแรง มั่นยาว และมีความเหนียวทั่วทั้งใบ เมื่อนำกกมาทอเป็นผลิตภัณฑ์จะมีคุณภาพดี แข็งแรงทนทาน และมีความสวยงามเป็นเอกลักษณ์

นางอรมน กล่าวว่า กกเหล้าพัฒนามีประวัติความเป็นมายาวนานกว่า 80 ปี เริ่มมีการปลูกต้นกกในพื้นที่ช่วงปี พ.ศ. 2484 ซึ่งกกเจริญเติบโตดีและขยายพันธุ์ไปยังหนองน้ำต่างๆ ชาวบ้านจึงเริ่มนำกกมาทอเสื่อตามภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อใช้เป็นของฝากให้แก่ผู้มาเยือน ก่อนจะรวมตัวกันจัดตั้งเป็น “กลุ่มสตรีทอเสื่อ” ในปี พ.ศ. 2517 และพัฒนาเป็น “วิสาหกิจชุมชนสหกรณ์จักสานเส้นกกบ้านเหล้าพัฒนา” ในเวลาต่อมา โดยปัจจุบันมีผู้ประกอบการกาเหล้าพัฒนามากว่า 234 ราย ผลิตและจำหน่ายผลิตภัณฑ์จากกกหลากหลายประเภท เช่น เสื่อ กระเป๋า หมวก แจกัน และของตกแต่งบ้าน สร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจกว่า 6 ล้านบาทต่อปี ด้วยความโดดเด่นด้านคุณภาพและเอกลักษณ์ของเส้นกก กกเหล้าพัฒนาจึงมีชื่อเสียงและเป็นที่ยอมรับทั้งในระดับประเทศและระดับนานาชาติ โดยในปี พ.ศ. 2565 กระเป๋าเสื่อกกเหล้าพัฒนาได้รับเลือกให้เป็นของที่ระลึกสำหรับผู้มาร่วมการประชุม APEC 2022 ซึ่งประเทศไทยเป็นเจ้าภาพ สร้างชื่อเสียงและความภาคภูมิใจให้กับคนในชุมชน สะท้อนให้เห็นถึงศักยภาพของผลิตภัณฑ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นไทยที่สามารถเฉิดฉายอัตลักษณ์บนเวทีนานาชาติได้อย่างแข็งแกร่ง

ทั้งนี้ กกเหล้าพัฒนา นับเป็นสินค้า GI ลำดับที่ 4 ของจังหวัดนครพนม ต่อจากเส้นไหมไทยพื้นบ้านอีสาน สับปะรดท่าอุเทน และลิ้นจี่นครพนม ที่ได้รับการขึ้นทะเบียนไปก่อนหน้านี้ โดยที่ผ่านมาสินค้า GI ทั้ง 3 รายการสามารถสร้างรายได้ให้จังหวัดนครพนมมากกว่า 60 ล้านบาทต่อปี ซึ่งกรมทรัพย์สินทางปัญญามุ่งมั่นที่จะเพิ่มขีดความสามารถทางการแข่งขันให้กับผู้ประกอบการท้องถิ่น ผ่านการส่งเสริมการขึ้นทะเบียนและต่อยอดสินค้า GI ที่ขึ้นทะเบียนแล้วอย่างต่อเนื่อง ทั้งการสนับสนุนให้มีการจัดทำระบบควบคุมคุณภาพสินค้าและตรวจสอบย้อนกลับ (Traceability) เพื่อสร้างความมั่นใจให้กับผู้บริโภคว่าจะได้รับสินค้า GI ที่ได้มาตรฐานส่งตรงจากแหล่งผลิตที่แท้จริง พร้อมส่งเสริมการขึ้นทะเบียน GI ในต่างประเทศ เพื่อสร้างโอกาสทาง

การค้าและผลักดันให้สินค้า GI ไทยเป็นที่รู้จักยิ่งขึ้นในตลาดสากล ตลอดจนพัฒนาสินค้า GI สู่ระดับพรีเมียม
เจาะตลาดผู้บริโภคที่มีกำลังซื้อสูง รวมทั้งเชื่อมโยงแหล่งผลิตกับการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและเศรษฐกิจ
สร้างสรรค์ ต่อยอดสร้างรายได้ให้ชุมชนในมิติต่างๆ อย่างยั่งยืน ซึ่งการขึ้นทะเบียน GI “กกเหล้าพัฒนา”
ในครั้งนี้ ไม่เพียงเป็นการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นเท่านั้น แต่ยังเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างมูลค่าเพิ่ม
สร้างอาชีพ และยกระดับคุณภาพชีวิตของคนในชุมชนได้อย่างยั่งยืน นางอรมน กล่าวทิ้งท้าย
